

Hanýžka viděla, že pan učitel naslouchá, vypjala se do výše, hlavičku pozdvihla, housličky jí zněly u samého ucha tak sladce, až jí srdíčko radostí přetéká, radost stoupá výš až do hrdélka a Hanýžka zpívá. Jaktěživo se jí tak pěkně nezpívalo ani doma, ani na pastvě. Tenkrát ji pan učitel poprvé pohladil, pochválil, mezi své vyvolené přijal a pro ten její hlásek jí mnoho prominul. (J. Š. Baar, Školačka Hanýžka)

Komunikační situace

1. Jaké slovesné časy se střídají v první větě? Proč je autor používá?

Syntaktický rozbor

1. Kolik vět větných celků je obsaženo v textu?
2. Kolik souvětí je v úryvku obsaženo?
3. Rozvíjejte základní větné členy ve větě Hanýžka zpívá.
4. V jakém významovém poměru jsou spojeny členy v tomto spojení: *ani doma, ani na pastvě*.

Lexikální a slovtvorný rozbor

1. Najděte v textu všechna deminutiva.
2. Proveďte slovtvorný rozbor výrazu *hlavička*.
3. Jaké významy může nabývat výraz *hlavička*? Vymyslete co nejvíce příkladů využití tohoto slova v různých významech.
4. Vymyslete co nejvíce slov příbuzných ke slovu *hlava*.
5. Najděte v textu příslovečné spřežky. Uveďte další (alespoň tři).

Slovnědruhový a tvaroslovný rozbor

1. Vytvořte tvary 3. osoby mn. č. ozn. způsobu přítomného času od slovesa *znít*.
2. Vytvořte tvary rozkazovacího způsobu od slovesa *znít*.
3. Určete vzor, podle kterého se bude skloňovat výraz *housličky*.
4. Vytvořte lokál plurálu od výrazu *srdíčko*.
5. Vypište z textu všechna zájmena a uveďte, jakého jsou druhu.

Rozbor zvukové stránky

1. Přepište foneticky slova *zpívá*, *výš*, *víš*. V čem spočívá rozdíl mezi výslovností a pravopisem posledních dvou slov?
2. Má slovo *pěkně* stejný počet hlásek a písmen?
3. Vypište z textu všechna slova, v nichž se objevuje slabikotvorná souhláska.
4. O jaký jev se jedná v případě užití těchto výrazů v poslední větě: *poprvé pohladil, pochválil... přijal... pochválil*?

Stylistický rozbor

1. Jaký slohový postup v textu převažuje?
2. Nahradte podržené výrazy slohově neutrálnějšími:
Hanýžka viděla, že pan učitel naslouchá, vypjala se do výše, hlavičku pozdvihla, housličky jí zněly u samého ucha tak sladce, až jí srdíčko radostí přetéká, radost stoupá výš až do hrdélka a Hanýžka zpívá. Jaktěživo se jí tak pěkně nezpívalo ani doma, ani na pastvě. Tenkrát ji pan učitel poprvé pohladil, pochválil, mezi své vyvolené přijal a pro ten její hlásek jí mnoho prominul.